

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

Голові Золочівської міської
ради Золочівського району
Львівської області

Ігорю ГРИНЬКІВУ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

*(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини»)*

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та відповідно до статті 22 Основного Закону України не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

З метою реалізації зазначених вище норм законодавства України

24 листопада 2023 року працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснено моніторинг стану додержання прав дітей в умовах воєнного стану дитячим будинком «Рідний дім» Золочівської міської ради Золочівського району Львівської області (далі – Дитячий будинок).

Згідно зі Статутом закладу, затвердженим рішенням V сесії VIII скликання Золочівської міської ради Золочівського району Львівської області від 25.02.2021 № 221 (далі – Статут), Дитячий будинок є навчальним закладом, що забезпечує дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах, дошкільного і шкільного віку, умови для проживання, різнобічного розвитку, виховання, здобуття освіти, професійної орієнтації та підготовки, готує дітей до самостійного життя.

Засновником Дитячого будинку є Золочівська міська рада, управління закладом здійснює відділ з питань освіти, молоді і спорту Золочівської міської ради Золочівського району Львівської області.

Згідно зі штатним розписом у Дитячому будинку затверджено 22,75 штатних одиниць працівників (адміністративний, педагогічний, медичний та обслуговуючий персонал).

На час візиту діти перебували в закладі освіти. Зі слів директора закладу, до Дитячого будинку зараховано 24 дитини, з них 2 дитини-сироти, 2 дитини, позбавленої батьківського піклування, 20 дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, та 7 – з числа внутрішньо переміщених осіб.

Порядком провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866 (зі змінами) (далі – Порядок), встановлено, що в рішенні про зарахування дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування обов'язково вказується строк перебування дитини, який не може перевищувати: шести місяців у разі зарахування дитини до будинку дитини, одного року – до дитячого будинку-інтернату, одного навчального року – до закладу загальної середньої освіти.

Зарахування дитини до закладу не звільняє районну, районну у м. Києві та Севастополі держадміністрацію, виконавчий орган міської, районної в місті (у разі утворення) ради, сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади за місцем походження або за місцем проживання (перебування) дитини від обов'язку здійснювати роботу з реалізацією права цієї дитини на сімейне виховання.

Водночас вихованці Дитячого будинку перебувають у закладі понад встановлені законодавством строки. Так, 1 дитина перебуває в установі майже 10 років, 2 дитини – 9 років, 3 дитини – 7 років, 1 дитина – 6 років, 6 дітей – 2 роки.

Отже, 13 вихованців з числа дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, тривалий час перебувають на повному державному утриманні та не мають змогу реалізувати своє право на виховання в сім'ї.

Абзацом п'ятим пункту 14 Порядку передбачено, що після взяття дитини на первинний облік служба у справах дітей разом із працівниками уповноважених суб'єктів, до компетенції яких належить питання надання послуг дітям і сім'ям і забезпечення захисту їхніх прав, складає індивідуальний план соціального захисту дитини, залишеної без батьківського піклування (далі – індивідуальний план), за формою, затвердженою Міністерством соціальної політики України, який затверджується комісією з питань захисту прав дитини. Також вказана комісія контролює виконання уповноваженими суб'єктами заходів індивідуального плану відповідно до їх компетенції, забезпечує його перегляд та коригування.

Однак в особових справах вихованців Дитячого будинку відсутні індивідуальні плани, що вказує на відсутність роботи комісій з питань захисту прав дитини за первинним обліком дітей, влаштованих до закладу.

Із урахуванням вищевикладеного можна стверджувати про відсутність належної співпраці між адміністрацією закладу, службами у справах дітей та центру соціальних служб, що призводить до тривалого, з перевищенням строку, перебування дітей в закладі, порушення прав вихованців Дитячого будинку на отримання належного соціального захисту та забезпечення їхнього соціального супроводу.

Зазначене є порушенням вимог статті 23¹ Закону України «Про охорону дитинства», якою встановлено, що усі дії щодо дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, спрямовуються на захист прав та інтересів дитини, усунення причин таких обставин і забезпечення безпечних умов її утримання та виховання, надання їй та її батькам комплексу необхідних послуг та соціальної допомоги. Уповноважені органи, що здійснюють соціальну роботу з сім'ями та дітьми, зобов'язані в максимально короткий термін запропонувати сім'ї дитини комплекс послуг, спрямованих на мінімізацію чи повне подолання складних життєвих обставин, та сприяти поверненню дитини до батьків або інших законних представників. У разі, якщо повернення дитини до батьків, інших законних представників є неможливим чи суперечить її інтересам, органи опіки та піклування здійснюють заходи щодо надання дитині статусу сироти чи позбавленої батьківського піклування, захисту її житлових та майнових прав, влаштування в одну із форм виховання, яка найбільше відповідає найкращим інтересам дитини.

Також порушено вимоги пункту 14 Порядку та пункту 4 Типового положення про комісію з питань захисту прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.10.2018 № 800).

Стан медичного забезпечення дітей у Дитячому будинку незадовільний. Серед лікарських засобів виявлено велику кількість препаратів, в яких закінчився строк придатності.

Під час моніторингового візиту в кабінеті медичної сестри виявлено нагромадження антисептиків, термін використання яких закінчився.

Холодильник у кабінеті медичної сестри використовується не за призначенням: ліки та термометри в ньому відсутні, натомість в ньому знаходились продукти харчування працівників Дитячого будинку.

Крім того, директор Дитячого будинку не забезпечує вихованців закладу своєчасним медичним оглядом. Медичні огляди вихованців здійснюються раз на рік (останній медогляд проводився у 2022 році).

Зазначене є порушенням статті 34 Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», якою визначено, що обов'язкові медичні огляди всіх дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, здійснюються двічі на рік; Порядку здійснення медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.01.2021 № 31; пункту 3.3. Статуту, яким передбачено, що заклади охорони здоров'я разом із медичними працівниками Дитячого будинку двічі на рік безоплатно проводять медичні огляди всіх вихованців, у разі потреби беруть їх на диспансерний облік та здійснюють постійний медичний нагляд і своєчасне лікування.

Таким чином, закладом порушуються вимоги законодавства щодо права дитини на охорону здоров'я, належну медичну допомогу та на достатній життєвий рівень.

Зазначене є порушенням вимог статті 85 Закону України «Про лікарські засоби», якою передбачено, що неякісні лікарські засоби, у тому числі лікарські засоби, термін придатності яких закінчився, підлягають утилізації або знищенню; вимог розділу II Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 03.04.2018 № 610), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 27.04.2018 за № 522/31974, якими передбачено, що приміщення, в яких зберігаються лікарські засоби, повинні забезпечувати захист лікарських засобів від пилу та сторонніх запахів. У таких приміщеннях слід підтримувати температуру і вологість повітря, які відповідають вимогам інструкції для медичного застосування лікарського засобу. Холодильне обладнання для зберігання лікарських засобів має бути оснащено термометрами.

На підставі викладеного та з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина та недопущення їх у подальшому, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та невідкладно вжити заходів реагування з метою усунення виявлених порушень, здійснити заходи, спрямовані на забезпечення захисту законних прав та інтересів вихованців дитячого будинку «Рідний дім» Золочівської міської ради Золочівського району Львівської області, а саме дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

2. Вжити заходів реагування щодо притягнення до відповідальності директора дитячого будинку «Рідний дім» Золочівської міської ради Золочівського району Львівської області Тамчук Н. П. та медичної сестри Романюк Н. В. за неналежне виконання службових обов'язків.

3. Про результати розгляду подання та вжиті заходи повідомити мене у місячний строк.

4. Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт за результатами моніторингового візиту до дитячого будинку «Рідний дім» Золочівської міської ради Золочівського району Львівської області

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Тетяна Ліхницька, 299 74 08

